

LAKIALOITE 83/2009 vp

Laki Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteella muutetaan lakia Suomen talousvyöhykkeestä. Muutoksella määritellään Suomen talousvyöhykelakiin periaatteet, joiden perusteella valtioneuvosto voi edellyttää taloudellisia korvauksia hakijalta, joka anoo valtioneuvostolta suostumusta Suomen talousvyöhykkeen talou-

delliseen hyödyntämiseen. Taloudelliset korvaukset perustuvat vyöhykkeen hyödyntämisestä Suomen valtiolle aiheutuviin kustannuksiin tai siihen, mikä on Suomen valtiolle suostumuksesta aiheutuvan hyödyntämisoikeuden rajoittamisen taloudellinen merkitys.

PERUSTELUT

Valtioiden oikeuksia ja velvollisuuksia niiden merellisellä talousvyöhykkeellä määritellään Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksella. Sen tarkoituksena on määritellä kansainväliset säännöt merialueiden taloudelliselle hyödyntämiselle. Suomi on sitoutunut sopimukseen.

Sopimuksen mukaan Suomella on täysivaltaiset oikeudet toimintaan, jonka tarkoituksena on sen talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen. Suomen tulee kuitenkin ottaa huomioon muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet. Muilla valtioilla on esimerkiksi vapaus laskea talousvyöhykkeelle putkia ja kaapeleita. Suomen talousvyöhykkeellä toimiessaan muiden valtioiden tulee noudattaa niitä lakeja ja määräyksiä, joita Suomi on talousvyöhykkeestä yleissopimuksen täyttävästi säätänyt. Talousvyöhyke on Suomen suvereniteetin ulkopuolel-

la, eikä sillä ole alueella täyttä lainsäädäntövaltaa.

YK:n merioikeusyleissopimuksessa määritellään tarkemmat periaatteet sellaisista maksuista ja korvauksista, jotka koskevat 200 meripeninkulmaa kauemmaksi ulottuvan mannerjalustan hyödyntämistä. Talousvyöhykettä koskevista maksuista ja korvauksista ei ole sopimuksessa sovittu vastaavasti. Sen sijaan sopimuksessa on määriteltä ratkaisuperiaate talousvyöhykettä koskien, jos valtioiden etujen välille syntyy riskiä.

Vuonna 2004 säädettiin laki Suomen talousvyöhykkeestä, jonka tarkoituksena oli YK:n merioikeusyleissopimuksen täytäntöönpano Suomen lakiin. Laista kuitenkin puuttuu kohta, jonka perusteella Suomi voisi perustellusti edellyttää taloudellisten korvausten maksamista taholta, joka rajoittaa sen taloudellisia hyödyntämis-

oikeuksia ja aiheuttaa sille kustannuksia hyödyntämällä vyöhykettä taloudellisesti.

Tällä lakialoitteella tehdään Suomen talousvyöhykelakiin muutos, jonka perusteella valtioneuvosto voi edellyttää säännöllistä taloudellisten korvausten maksamista antaessaan suostumuksen hakijalle talousvyöhykkeensä taloudelliseen hyödyntämiseen. Korvausten perusteita ovat Suomen valtiolle aiheutuneet, taloudellisesti merkittävät hyödyntämisoikeuksien rajoittumiset tai Suomen valtiolle hakijan toiminnasta vyöhykkeellä hyödyntämiskäytön aikana aiheutuneet kustannukset. Korvausten määräytymisessä huomioidaan YK:n merioikeusyleissopimuksen ratkaisuperiaate valtioiden välisissä ristiriitatilanteissa, joten muutos noudattelee merioikeusyleissopimuksen henkeä.

Valtioneuvoston antama suostumus Suomen talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen voi olla kestoaltaan pitkä, esimerkiksi useita kymmeniä vuosia. Hyödyntämisoikeuksien taloudellinen merkitys, ympäristön tila, kustannukset tai muut merkittävästi suostumukseen ja sen ehtoihin vaikuttavat tekijät saattavat oleellisesti muuttua hyödyntämiskäytön aikana. Tästä syystä on sekä hakijan että Suomen valtion kannalta perusteltua, että valtioneuvosto tarkastelee korvausten määräytymisen perusteita uudelleen vähintään kymmenen vuoden välein.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen talousvyöhykkeestä 26 päivänä marraskuuta 2004 annetun lain (1058/2004) 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

6 §

Hyödyntämisoikeus

Suostumus voidaan antaa määräajaksi tai toistaiseksi. Päätöksessä on määrättävä ehdot, jotka ovat turvallisuuden tai tämän lain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä. Valtioneuvosto voi edellyttää suostumuksen hakijalta säännöllisesti maksettavia taloudellisia korvauksia Suomen hyödyntämisoikeuksien rajoittumisesta ja kustannuksista, joita hakijan toiminnasta Suomen talousvyö-

hykkeellä Suomen valtiolle aiheutuu. Korvausten määräytymisessä huomioidaan kohtuus ja kaikki asianhaarat siten, että otetaan huomioon kyseisten etujen tärkeys asianosaisille ja koko kansainväliselle yhteisölle. Suostumuksen ollessa pitkäaikainen tai jatkuva, valtioneuvoston on tarkasteltava taloudellisten korvausten määräytymisen perusteita uudelleen vähintään kymmenen vuoden välein.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2009

Sanna Perkiö /kok